

Veiledende retningslinjer for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet, UiB, 21.10.2025. Dokumentet gir veiledende retningslinjer for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk for følgende stillinger:

- Professor
- Førsteamanuensis
- Førstelektor
- Dosent
- Universitetslektor
- Universitetslærer

Retningslinjene bygger på universitets- og høyskoleforskriften § 3-8 og UiB's gjeldende regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse, vedtatt av Universitetsstyret 17.06.2025:

- [Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB — Regelsamlingen documentation](#)
- <https://lovdata.no/forskrift/2024-06-28-1392/§3-8>

Forskriftsteksten lyder:

§ 3-8. Utdanningsfaglig kompetanse

Universiteter og høyskoler skal fastsette nærmere krav til den utdanningsfaglige kompetansen. Kravene skal tilpasses hver stillingskategori. For stillingene førstelektor, dosent, førsteamanuensis og professor skal det minimum kreves formell opplæring, kvalitetsutvikling i egen undervisning, veiledning, og vesentlige bidrag til utvikling av utdanningskvalitet.

Med utdanningsfaglig kompetanse menes pedagogisk eller didaktisk kompetanse for å fremme læring, blant annet kunnskap og ferdigheter innen utvikling og gjennomføring av undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå.

Oppdraget til komiteen for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse

Denne retningslinjen gir veiledning til komiteens arbeid med å vurdere utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og søknad om opprykk for søkere til undervisnings- og forskningsstillinger ved Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen. Vurderingen skal skje i henhold til mandatet som følger av UiBs reglement for ansettelse i slike stillinger, punkt 6.2.4.

Komiteen skal i henhold til vurdering av utdanningsfaglig kompetanse:

- Bedømme om søkere oppfyller kravene til utdanningsfaglig kompetanse for den aktuelle stillingskategorien.

Dersom en søker **ikke** oppfyller kravene ved ansettelse, skal komiteen beskrive hva som gjenstår. Søkeren pålegges da å oppfylle kravene innen to år.

Krav til utdanningsfaglig kompetanse for ulike stillinger

Stilling	Krav
Førsteamanuensis Førstelektor	Dokumentert universitetspedagogisk basiskompetanse basert på: • Egen undervisning/veiledning. • Gjennomført universitetspedagogisk utdanning (200 timer eller tilsvarende). Kompetansen skal omfatte: • Grunnleggende ferdigheter i planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning. • Evne til å reflektere over egen underviserrolle, og til å diskutere og begrunne valg i egen undervisning og veiledning.
Professor	Samme krav som førsteamanuensis, i tillegg kreves: • Solid kompetanse og erfaring med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning. • Vesentlige bidrag til systematisk utviklingsarbeid i undervisning og veiledning. • Innsats og samarbeid for utdanningskvalitet i eget fagmiljø. • Bred erfaring med veiledning på, fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå. Normalt bør søkeren ha erfaring fra hoved- eller biveiledning av 8 masterstudenter og minst én ph.d.-kandidat. Ph.d.- og masterveiledning fra andre institusjoner enn der søkeren er ansatt, kan inngå i vurderingsgrunnlaget. I fagområder der tilfanget av studenter på master/ph.d. nivå er lite eller veiledningsvirksomheten har en annen form eller målgruppe, gjøres vurderingen av undervisnings- og

	veiledningserfaring i lys av dette.
Dosent	Samme krav som professor, med unntak av at søkeren bør normalt ha erfaring fra hoved- eller biveiledning av 8 masterstudenter. Det stilles ikke krav til veiledning av ph.d.-kandidat.
Universitetslektor	Gjennomførte innføringskurs i universitetspedagogikk av samlet omfang på minst 39 timer.
Universitetslærer	Gjennomført innføringskurs i universitetspedagogikk med omfang på minst 20 timer.

Vurdering av utdanningsfaglig kompetanse

Grunnlag for bedømmelse for professor og dosent

De utdanningsfaglige kvalifikasjonene skal være forankret i prinsippene:

- Fokus på studentenes læring
- En klar utvikling over tid
- En forskende tilnærming
- Samarbeid om undervisning og utviklingsarbeid

Utdanningsfaglige kvalifikasjoner innebærer blant annet:

- Solid kompetanse og et bredt spekter av ferdigheter innen planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning og læringsaktiviteter på alle utdanningsnivå både individuelt og i samarbeid med kolleger.
- Refleksjon over egen rolle, samt diskutere og begrunne egne valg i planlegging, gjennomføring og utvikling av undervisning, læringsaktiviteter og veiledning.
- Et bredt spekter av ferdigheter og vesentlige bidrag til systematisk utviklingsarbeid knyttet til utdanning, undervisning, læringsaktiviteter og veiledning.
- Undervisnings- og veiledningsferdigheter kan vurderes etter følgende kriterier:

Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid

- Kan vise til en kontinuerlig utvikling av undervisningspraksis ut fra og studentens og kollegers tilbakemeldinger, og med forankring i relevant pedagogisk og/eller fagdidaktisk teori.
- Refleksjon over egen rolle, samt diskutere og begrunne egne valg i planlegging, gjennomføring og utvikling av undervisning, læringsaktiviteter og veiledning.
- Et bredt spekter av ferdigheter og vesentlige bidrag til systematisk utviklingsarbeid knyttet til utdanning, undervisning, læringsaktiviteter og veiledning.

Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå

- Søkere bør vise til ulike kombinasjoner av veiledningsoppgaver både med tanke på syklusnivå og omfang.
- Det kreves bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå og at søkeren kan vise en refleksjon over kvalitet og måloppnåelsen i veiledningen. For institusjoner uten ph.d.-utdanning kan kompetanse dokumenteres på andre måter, eksempelvis gjennom kollegaveiledning, mentorordninger, fagfellevurdering, ledelse av forskningsprosjekter, m.v.
- Selv om veiledningsoppgaven ivaretas av alle faglige ansatte, er den av særlig betydning, og tillegges særlig vekt, i professorstillingene. Disse stillingene har ofte et særskilt ansvar for veiledning av master- og ph.d.-studenter samtidig som de forvalter et faglig leder- og veiledningsansvar overfor sine kolleger. Det er derfor svært viktig at de som søker stilling eller opprykk til professor er rustet for denne oppgaven ved at de gjennom sin veiledning har erfart, og løst, det mangfold av utfordringer som oppstår i møtet med ulike faglige problemstillinger og studentenes ulike forutsetninger.

Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap

- Deler kunnskap og erfaringer rundt utdanningskvalitet i ulike fagfellesskap
- Samarbeid med eget og andre fagmiljø om kvalitetsutvikling av undervisning og veiledning
- Arbeid med søknader og gjennomføring av større utviklingsprosjekt innen utdanning

Dokumentasjon av kompetanse

Utdanningsfaglige kvalifikasjoner dokumenteres gjennom en pedagogisk mappe som er en systematisk og samlet oversikt over søkerens praktiske erfaring og kompetanse, dokumentasjon av påberopte kvalifikasjoner og gjennomførte kurs, samt et kortfattet refleksjonsnotat knyttet til egen undervisningspraksis, læringssyn, oppnådde resultater,

utviklingsarbeid og lignende. Det forventes at dokumenterte utdanningsfaglige kvalifikasjoner forankres i prinsippene for utdanningsfaglige kvalifikasjoner. Den pedagogiske mappen (inkl. refleksjonsnotat) bør ikke være for omfattende.

Den pedagogiske mappen skal vise hvordan søkeren oppfyller de aktuelle kravene for den stillingen det søkes ansettelse eller opprykk til.

Dersom søkeren har oppnådd status som merittert underviser, kan dokumentasjon på meritteringsstatusen være tilstrekkelig for å underbygge utdanningsfaglige kvalifikasjoner kombinert med oversikt over veiledningserfaring på master- og ph.d.-nivå, eventuelt på bachelornivå.

Vedlegg 1: Pedagogisk mappe - Mal for dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse

3. Refleksjonsnotat

Søkere skal skrive et *refleksjonsnotat* med utgangspunkt i kompetanse og egen undervisningspraksis, med konkrete og relevante eksempler fra søkerens undervisningspraksis.

Omfang Veiledende omfang for refleksjonsdelen av undervisningspraksis: ca. 3- 5 sider.
Konkrete eksempler: Refleksjonen skal forankres i konkrete og relevante eksempler fra søkerens undervisnings- og veiledningspraksis.

Følgende omtales i refleksjonsnotatet:

- En til to eksempler på hvordan søker har utviklet egen undervisningspraksis og en vurdering av hvilken betydning dette har hatt for studentenes læring. Refleksjonen skal være forankret i relevant pedagogisk og fagdidaktisk teori.
- Refleksjon over kvalitet og måloppnåelsen i veiledningspraksis.
- Vurdering av egen kompetanse og tanker om/plan for utvikling av egen rolle som underviser og veileder.

4. Dokumentasjon som støtter opp under refleksjonsdelen og CV

- Vitnemål, kursbevis som dokumenterer universitetspedagogisk kompetanse, veiledningskompetanse og kilder som underbygger pkt. 2.1 - 2.8 i CV.
- Kilder som underbygger innholdet i refleksjonsnotatet og eksemplene fra egen undervisning.
- Kilder som underbygger refleksjonen over veiledningspraksis.